

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Кафедра міжнародного і європейського права

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан юридичного факультету

Віталій СЕРЬОГІН

« 31 » серпня 2026 р.

Робоча програма навчальної дисципліни

Міжнародно-правове регулювання забезпечення безпеки людини

(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти:

галузь знань:

спеціальність:

освітньо-наукова програма:

вид навчальної дисципліни:

факультет:

третій (освітньо-науковий)

D Бізнес, адміністрування та право

D9 Міжнародне право

Міжнародне право

вибіркова

юридичний

2026/2027 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою юридичного факультету

«31» серпня 2026 року, протокол № 1

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

Сироїд Тетяна Леонідівна, доктор юридичних наук,
професор, професор кафедри міжнародного і
європейського права

Програму схвалено на засіданні кафедри міжнародного і європейського права юридичного факультету

Протокол від «28» серпня 2026 року № 1

Завідувач кафедри
міжнародного і європейського права

Тетяна СИРОЇД

Програму погоджено з гарантом освітньо-наукової програми третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за спеціальністю D9 Міжнародне право

Гарант освітньо-наукової програми
третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
«Міжнародне право»
доктор юридичних наук, професор

Тетяна СИРОЇД

Програму погоджено науково-методичною комісією юридичного факультету

Протокол від «31» серпня 2026 року № 1

Голова науково-методичної комісії

Ганна ЗУБЕНКО

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Міжнародно-правове регулювання забезпечення безпеки людини» складена відповідно до освітньо-наукової програми підготовки третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти (доктор філософії) галузі знань D Бізнес, адміністрування та право, спеціальності D9 Міжнародне право.

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни – опанування певним інструментарієм у сфері міжнародного-правового забезпечення безпеки людини, сучасної міжнародно-правової доктрини з цього питання, оволодіння положеннями міжнародно-правових актів універсального і регіонального рівня щодо закріплення права на безпеку.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни:

- ознайомлення з підходами до визначення поняття «безпека людини» в міжнародно-правовій доктрині;
- вивчення змісту і складових права людини на безпеку;
- ознайомлення з положеннями міжнародно-правових актів універсального і регіонального рівнів щодо закріплення права людини на безпеку;
- вивчення факторів, що впливають на забезпечення безпеки людини;
- ознайомлення особливостями забезпечення безпеки вразливих категорій осіб у міжнародному праві;
- вивчення положень статутів і процедурно процесуальних актів органів міжнародної кримінальної юрисдикції щодо забезпечення права на безпеку учасників процесу.

1.3. Кількість кредитів – 3

1.4. Загальна кількість годин – 90

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
Обов'язкова / за вибором за вибором	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
1-й, 2-й	1-й, 2-й
Семестр	
2-й, 3-й	2-й, 3-й
Лекції	
16 год.	8 год.
Практичні, семінарські заняття	
16 год.	4 год.
Лабораторні заняття	
Самостійна робота	
58 год.	78 год.
у тому числі індивідуальні завдання	

1	1
Форма підсумкового контролю	
залік	

1.6. Загальні компетентності: (ЗК03) Здатність розв'язувати комплексні проблеми на основі системного наукового світогляду, професійної етики та загального культурного кругозору. (ЗК06) Здатність оперувати концептуальними знаннями щодо проведення науково-дослідної роботи; уміння використовувати сучасні наукові методи, як теоретичні, так і емпіричні, виходячи із завдань конкретного дослідження.

Спеціальні (фахові) компетентності: (СК01) Здатність виявляти глибокі та системні теоретичні й емпіричні знання з міжнародного права та у споріднених сферах міжнародно-правового регулювання; поглиблене розуміння міжнародно-правових питань, міжнародної системи, юридичної теорії та практики (у т.ч. глибоке знання наукової міжнародно-правової літератури). (СК05) Здатність моделювати оптимальні варіанти вирішення складних міжнародно-правових проблем, оцінювати їх ефективність і прогнозувати правові, політичні та соціально-економічні наслідки їх реалізації у глобальному та регіональному контекстах. (СК07) Здатність ідентифікувати нові етичні та інституційні виклики у міжнародному та транснаціональному середовищі (зокрема у сфері прав людини, міжнародної безпеки, сталого розвитку) та розробляти міжнародно-правові механізми їх врегулювання.

1.7. Перелік результатів навчання, що формує дана дисципліна

Згідно з вимогами освітньо-наукової програми здобувачі повинні досягти таких результатів навчання:

ПРН 1. Демонструвати системний науковий світогляд, уміння креативно мислити, формулювати висновки і розробляти рекомендації, пропонувати неординарні підходи з використанням новітніх технологій у розв'язанні поставлених завдань.

ПРН 2. Узагальнювати, критично мислити й аналізувати явища та проблеми, які вивчаються, проявляти гнучкість у прийнятті рішень на основі логічних аргументів та перевірених фактів в умовах обмеженого часу і ресурсів на засадах загальнонаукової методології.

ПРН 8. Відбирати, порівнювати, співставляти необхідну інформацію і фактичний матеріал для підготовки та проведення дослідження відповідно до поставленої мети та визначених завдань.

ПРН 10. Правильно інтерпретувати нові факти, що з'являються у сфері міжнародного права та практиці міжнародних судових інституцій та правозахисних органів.

1.8. Пререквізити: Міжнародне публічне право; Міжнародне право прав людини; Міжнародне кримінальне право; Міжнародне гуманітарне право.

2.ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема № 1. Право на безпеку людини: зміст і обсяг

Доктринальне розуміння права людини на безпеку. Міжгалузовий характер права на безпеку людини. Складові права людини на безпеку. Підходи до розуміння права на безпеку.

Тема № 2. Міжнародно-правова регламентація права на безпеку людини в універсальних актах

Закріплення права на безпеку людини в актах прийнятих під егідою Організації Об'єднаних Націй. Загальна декларація прав людини 1948 року, Міжнародний пакт про громадянські і політичні права 1966 року, Міжнародний пакт про економічні соціальні і культурні права 1966 року, Декларація про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок Конвенція про права дитини тощо. Доктринальні підходи до визначення поняття «безпека людини». Визначення поняття «безпека людини» в актах Організації Об'єднаних Націй.

Тема № 3. Міжнародно-правова регламентація права на безпеку в регіональних актах з прав людини

Генеza розвитку міжнародно-правових регламентація права людини на безпеку в регіональних актах. Міжнародно-правове регулювання права на забезпечення безпеки людей в актах Європейського Союзу, Африканського Союзу, Організації американських держав, Організації з безпеки і співробітництва в Європі, Співдружності незалежних держав тощо.

Тема № 4. Сучасні виклики безпеці людини міжнародно-правовий аспект

Сучасні фактори і виклики, які впливають на реалізацію права на безпеку людини. Суттєва зміна клімату як загроза забезпеченню безпеки людини. Забезпечення безпеки людини під час збройних конфліктів та їх вплив на реалізацію цього права. Стан крайньої бідності як один з факторів, що впливають на безпеку людини. Глобалізація та її вплив на безпеку людини у міжнародному праві.

Тема № 5. Особливості забезпечення безпеки вразливих категорій осіб у міжнародному праві

Міжнародно-правове регулювання права на безпеку жінок, дітей, осіб з інвалідністю, осіб похилого віку, біженців, вимушених переселенців, внутрішньо переміщених осіб та ін. Особливості забезпечення безпеки вразливих осіб у міжнародному праві. Міжнародно-правові основи забезпечення безпеки вразливих категорій осіб. Фактори, що впливають на вразливість таких осіб. Механізми забезпечення права на безпеку вразливих осіб у міжнародному праві.

Тема № 6. Забезпечення права на безпеку в органах міжнародної кримінальної юрисдикції

Регламентація права на безпеку в статутах і процедурно процесуальних актах органів міжнародної кримінальної юрисдикції (Міжнародний кримінальний суд, Залишковий механізм для кримінальних трибуналів, Залишковий механізм Спеціального суду по Сьєрра-Леоне, Надзвичайні палати в судах Камбоджі тощо). Заходи забезпечення безпеки учасників міжнародного кримінального судочинства. Особливості забезпечення безпеки вразливих категорій осіб (жінки, діти, особи похилого віку, особи з інвалідністю та ін.). органами міжнародної кримінальної юрисдикції органи, на які покладено зобов'язання щодо забезпечення безпеки учасників міжнародного кримінального судочинства.

Тема № 7. Забезпечення права на безпеку людини в аспекті використання інформаційно-комунікаційних технологій

Регламентация права на безпеку людини в аспекті використання інформаційно-комунікаційних технологій та Інтернету. Фактори, що впливають на забезпечення безпеки людини в аспекті використання інформаційно-комунікаційних технологій. Заходи забезпечення безпеки людини в аспекті використання інформаційно-комунікаційних технологій та інтернету.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усь ого	у тому числі				
		л	с/з	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб.	ін д.	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	1 2	13
Тема 1. Право на безпеку людини: зміст і обсяг	16	4	4			8	15	2	2			11
Тема 2. Міжнародно-правова регламентація права на безпеку людини в універсальних актах	12	2	2			8	11	0	0			11
Тема 3. Міжнародно-правова регламентація права на безпеку в регіональних актах з прав людини	12	2	2			8	11	0	0			11
Тема 4. Сучасні виклики безпеці людини міжнародно-правовий аспект	12	2	2			8	15	2	2			11
Тема 5. Особливості забезпечення безпеки вразливих категорій осіб у міжнародному праві	12	2	2			8	13	2	0			11
Тема № 6. Забезпечення права на безпеку в органах міжнародної кримінальної юрисдикції	13	2	2			9	11	0	0			11
Тема 7. Забезпечення права на безпеку	13	2	2			9	14	2	0			12

людини в аспекті використання інформаційно-комунікаційних технологій												
<i>Усього годин</i>	90	16	16			58	90	8	4			78

4. Теми семінарських занять (денна / заочна форма навчання)

№ з\п	Назва теми	Кількість годин
1.	Тема 1. Право на безпеку людини: зміст і обсяг	4/2
2.	Тема 2. Міжнародно-правова регламентація права на безпеку людини в універсальних актах	2/0
3.	Тема 3. Міжнародно-правова регламентація права на безпеку в регіональних актах з прав людини	2/0
4.	Тема 4. Сучасні виклики безпеці людини міжнародно-правовий аспект	2/2
5.	Тема 5. Особливості забезпечення безпеки вразливих категорій осіб у міжнародному праві	2/0
6.	Тема № 6. Забезпечення права на безпеку в органах міжнародної кримінальної юрисдикції	2/0
7.	Тема 7. Забезпечення права на безпеку людини в аспекті використання інформаційно-комунікаційних технологій	2/0
		Всього: 16/4

5. Завдання для самостійної роботи

Денна/заочна форма навчання

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин
1	Тема: Право на безпеку людини: зміст і обсяг <i>Завдання:</i> ознайомитися з лекційним матеріалом, науковими дослідженнями в сфері міжнародного права підготувати відповіді на контрольні запитання.	8/11
2	Тема: Міжнародно-правова регламентація права на безпеку людини в універсальних актах <i>Завдання:</i> ознайомитися з лекційним матеріалом, науковими дослідженнями в сфері міжнародного права, підготувати відповіді на контрольні запитання.	8/11
3	Тема: Міжнародно-правова регламентація права на безпеку в регіональних актах з прав людини <i>Завдання:</i> ознайомитися з лекційним матеріалом, науковими дослідженнями в сфері міжнародного права, міжнародно-правовими актами, підготувати відповіді на контрольні запитання.	8/11

4	Тема: Сучасні виклики безпеці людини міжнародно-правовий аспект <i>Завдання:</i> ознайомитися з лекційним матеріалом, науковими дослідженнями в сфері міжнародного права, міжнародно-правовими актами, підготувати відповіді на контрольні запитання.	8/11
5	Тема: Особливості забезпечення безпеки вразливих категорій осіб у міжнародному праві <i>Завдання:</i> ознайомитися з лекційним матеріалом, науковими дослідженнями в сфері міжнародного права, міжнародно-правовими актами, підготувати відповіді на контрольні запитання.	8/11
6	Тема: Забезпечення права на безпеку в органах міжнародної кримінальної юрисдикції <i>Завдання:</i> ознайомитися з лекційним матеріалом, науковими дослідженнями в сфері міжнародного права, міжнародно-правовими актами. Підготувати відповіді на контрольні запитання.	9/11
7	Тема: Забезпечення права на безпеку людини в аспекті використання інформаційно-комунікаційних технологій <i>Завдання:</i> ознайомитися з лекційним матеріалом, науковими дослідженнями в сфері міжнародного права, міжнародно-правовими актами. Підготувати відповіді на контрольні запитання.	9/12
	Разом	58/78

6. Індивідуальні завдання

Індивідуальні завдання розвивають можливості самостійної роботи і сприяють більш поглибленому вивченню теоретичного матеріалу, формуванню вмінь використання знань для вирішення відповідних практичних та дослідницьких завдань.

Індивідуальне завдання з навчальної дисципліни виконується у формі реферату. Здобувач самостійно обирає тему реферату із запропонованого кафедрою переліку або формулює власну тему (за погодженням із викладачем), спираючись на актуальні проблеми міжнародного публічного права та тематику власного дисертаційного дослідження. Терміни видачі, виконання і захисту реферату визначаються графіком навчального процесу.

Реферат виконується здобувачем самостійно з одержанням необхідних консультацій науково-педагогічного працівника та із дотриманням принципів академічної доброчесності. Дослідження має містити аналіз конкретної міжнародно-правової проблеми, спиратися на першоджерела (міжнародні договори, акти міжнародних організацій, рішення міжнародних судових і квазісудових органів) та наукову літературу, в тому числі іноземними мовами, і завершуватися обґрунтованими висновками.

Орієнтовний обсяг реферату – 15–20 сторінок. Структура: вступ (актуальність, мета, завдання), основна частина, висновки, список використаних джерел.

Пропонований перелік тем:

1. Доктринальні підходи до розуміння права людини на безпеку.

2. Обсяг і складові права людини на безпеку.
3. Закріплення права на безпеку людини в універсальних міжнародних актах.
4. Визначення поняття «безпека людини» в актах Організації Об'єднаних Націй.
5. Генеза розвитку міжнародно-правової регламентації права людини на безпеку в регіональних актах.
6. Міжнародно-правове регулювання права на забезпечення безпеки людини в актах Європейського Союзу.
7. Міжнародно-правове регулювання права на забезпечення безпеки людини в актах Ради Європи.
8. Міжнародно-правове регулювання права на забезпечення безпеки людини в актах Африканського Союзу.
9. Міжнародно-правове регулювання права на забезпечення безпеки людини в актах Організації американських держав.
10. Міжнародно-правове регулювання права на забезпечення безпеки людини в актах Організації з безпеки і співробітництва в Європі.
11. Сучасні фактори і виклики, які впливають на реалізацію права на безпеку людини.
12. Забезпечення безпеки людини під час збройних конфліктів та їх вплив на реалізацію цього права.
13. Стан крайньої бідності як один з факторів, що впливають на безпеку людини.
14. Міжнародно-правове регулювання права на безпеку вразливих категорій осіб.
15. Регламентація права на безпеку в статутах і процедурно процесуальних актах органів міжнародної кримінальної юрисдикції.
16. Заходи забезпечення безпеки людини в аспекті використання інформаційно-комунікаційних технологій та Інтернету

7. Методи навчання

Метод навчання – взаємопов'язана діяльність викладача та студента, спрямована на засвоєння студентами системи знань, набуття умінь і навичок, їх виховання і загальний розвиток.

Пояснювально-ілюстративний метод або інформаційно-рецептивний. Студенти одержують знання на лекції, з навчальної або методичної літератури. Студенти сприймають і осмислюють факти, оцінки, висновки й залишаються в межах репродуктивного (відтворюючого) мислення. Цей метод знаходить широке застосування для передачі великого масиву інформації.

Репродуктивний метод. Діяльність студентів носить алгоритмічний характер, тобто виконується за інструкціями, приписами, правилами в аналогічних, подібних з показаним зразком ситуаціях. Організовується діяльність студентів за кількарізним відтворенням засвоєваних знань. Для цього використовуються різноманітні вправи, практичні завдання, програмований контроль, різні форми самоконтролю.

Метод проблемного викладу. Науково-педагогічний працівник (НПП) до викладу матеріалу ставить проблему, формулює пізнавальне завдання на основі різних джерел і засобів. Показує спосіб вирішення поставленого завдання. Спосіб досягнення мети – розкриття системи доказів, порівняння точок зору, різних підходів. Студенти стають свідками й учасниками наукового пошуку. Студенти не тільки сприймають, усвідомлюють і запам'ятовують готову інформацію, але й стежать за логікою доказів, за рухом думки НПП.

Частково-пошуковий, або евристичний, метод. Полягає в організації активного пошуку рішення висунутих у навчанні (або сформульованих самостійно) пізнавальних завдань. Пошук рішення відбувається під керівництвом НПП. Процес мислення здобуває продуктивний характер. Процес мислення поетапно направляється й контролюється НПП або самими студентами на основі роботи над програмами (у тому числі й комп'ютерними)

і навчальними посібниками. Метод дозволяє активізувати мислення, викликати зацікавленість до пізнання на семінарах.

Дослідницький метод. Проводиться аналіз матеріалу, постановки проблем і завдань і короткого усного або письмового інструктажу студентів. Студенти самостійно вивчають літературу, джерела, виконують інші дії пошукового характеру. Завдання, які виконуються з використанням дослідницького методу, повинні містити в собі всі елементи самостійного дослідницького процесу (постановку завдання, обґрунтування, припущення, пошук відповідних джерел необхідної інформації, процес розв'язання завдання).

Дискусійні методи. Елементи дискусії (суперечки, зіткнення позицій, навмисного загострення й навіть перебільшення протиріч в обговорюваному змістовному матеріалі) можуть бути використані майже в будь-яких організаційних формах навчання, включаючи лекції.

Метод моделювання. Моделювання ситуацій під час навчального процесу – це створення таких ситуацій-моделей, де реальні об'єкти замінюються символами і взаємовідносини між учасниками діяльності складаються не природно, а організовані спеціально під керівництвом НПП, тобто штучно.

8. Методи контролю

Методи контролю – це способи діагностичної діяльності, які дозволяють здійснювати зворотний зв'язок у процесі навчання з метою отримання даних про успішність навчання, ефективність навчального процесу.

Контрольні заходи визначають відповідність рівня набутих студентами знань, умінь та навичок вимогам нормативних документів щодо вищої освіти.

Самоконтроль призначений для самооцінки здобувачами вищої освіти якості засвоєння навчального матеріалу навчальної дисципліни (розділу, теми). З цією метою в навчальних посібниках для кожної теми (розділу), а також у методичних розробках для семінарських занять передбачаються питання для самоконтролю.

Кафедральний контроль проводиться з метою оцінки рівня підготовки студентів з навчальної дисципліни на різних етапах її вивчення і здійснюється у вигляді вхідного, поточного, рубіжного та семестрового контролю.

В освітньому процесі використовуються такі види контролю результатів навчання: вхідний, поточний протягом семестру, контрольні роботи, передбачені навчальним планом, приймання індивідуальних завдань, курсових робіт, підсумковий семестровий, відстрочений контроль.

Вхідний контроль проводиться перед вивченням нового курсу з метою визначення рівня підготовки студентів з дисциплін, які забезпечують цей курс. Вхідний контроль проводиться на першому занятті за завданнями, що відповідають програмам попереднього навчання. Результати контролю аналізуються на кафедральних (міжкафедральних) нарадах та засіданнях методичних комісій спільно з науково-педагогічними працівниками, які проводять заняття із забезпечувальною дисципліни. За результатами вхідного контролю розробляються заходи з надання індивідуальної допомоги студентам, коригування освітнього процесу.

Поточний контроль проводиться на всіх видах аудиторних занять протягом семестру. Поточний контроль може проводитися у формі усного опитування або письмового контролю на практичних, семінарських заняттях, лекціях, у формі колоквиуму, виступів студентів при обговоренні питань на семінарських заняттях, у формі комп'ютерного тестування тощо. Конкретні форми проведення поточного контролю та критерії оцінки рівня знань визначаються програмою навчальної дисципліни. Результати оцінювання роботи студентів мають бути доведені до відома студентів своєчасно. Формою поточного контролю є ректорські контрольні роботи. Результати оцінювання

ректорських контрольних робіт можуть зараховуватися як результати виконання контрольної роботи, передбаченої навчальним планом.

Підсумковий семестровий контроль з навчальної дисципліни є обов'язковою формою оцінювання результатів навчання студента. Він проводиться в терміни, встановлені графіком навчального процесу, та в обсязі навчального матеріалу, визначеного програмою навчальної дисципліни. Семестровий контроль проводиться у формі заліку або семестрового екзамену з конкретної навчальної дисципліни. Студента допускають до семестрового контролю за умови виконання ним усіх видів робіт, передбачених навчальним планом на семестр з цієї дисципліни.

Семестровий екзамен - форма підсумкового контролю з окремої навчальної дисципліни за семестр, що спрямована на перевірку засвоєння теоретичного та практичного матеріалу. Екзамени складають за екзаменаційними білетами, затвердженими кафедрою. Викладач в обов'язковому порядку повинен ознайомити студентів зі змістом екзаменаційних питань, зразком екзаменаційного білету на початку вивчення навчальної дисципліни.

Максимальна сума балів, яку може набрати студент при складанні екзамену з навчальної дисципліни, складає 40.

Оцінка підсумкового контролю виставляється за національною шкалою як сума балів, набраних здобувачем вищої освіти протягом семестру при виконанні контрольних заходів, передбачених програмою навчальної дисципліни (практики) та балів, набраних при складанні семестрового екзамену.

Максимальна сума балів, які може набрати студент при вивченні навчальної дисципліни, складає 100.

8.1. Питання, які виносяться на складання поточного та підсумкового контролю

17. Доктринальне розуміння права людини на безпеку. Міжгалузевий характер права на безпеку людини.
18. Складові права людини на безпеку.
19. Закріплення права на безпеку людини в універсальних міжнародних актах.
20. Закріплення права на безпеку людини в Міжнародній хартії прав людини.
21. Закріплення права на безпеку людини Декларації про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок.
22. Закріплення права на безпеку людини в Конвенції про права дитини.
23. Доктринальні підходи до визначення поняття «безпека людини».
24. Визначення поняття «безпека людини» в актах Організації Об'єднаних Націй.
25. Генеза розвитку міжнародно-правової регламентації права людини на безпеку в регіональних актах.
26. Міжнародно-правове регулювання права на забезпечення безпеку людини в актах Європейського Союзу.
27. Міжнародно-правове регулювання права на забезпечення безпеку людини в актах Ради Європи.
28. Міжнародно-правове регулювання права на забезпечення безпеку людини в актах Африканського Союзу.
29. Міжнародно-правове регулювання права на забезпечення безпеку людини в актах Організації американських держав.
30. Міжнародно-правове регулювання права на забезпечення безпеку людини в актах Організації з безпеки і співробітництва в Європі.
31. Сучасні фактори і виклики, які впливають на реалізацію права на безпеку людини.
32. Суттєва зміна клімату як загроза забезпеченню безпеки людини.

33. Забезпечення безпеки людини під час збройних конфліктів та їх вплив на реалізацію цього права.
34. Стан крайньої бідності як один з факторів, що впливають на безпеку людини.
35. Глобалізація та її вплив на безпеку людини у міжнародному праві.
36. Міжнародно-правове регулювання права на безпеку жінок, дітей, осіб з інвалідністю, осіб похилого віку, біженців, вимушених переселенців, внутрішньо переміщених осіб та ін.
37. Особливості забезпечення безпеки вразливих осіб у міжнародному праві.
38. Міжнародно-правові основи забезпечення безпеки вразливих категорій осіб.
39. Фактори, що впливають на вразливість осіб.
40. Механізми забезпечення права на безпеку вразливих осіб у міжнародному праві.
41. Регламентація права на безпеку в статутах і процедурно процесуальних актах органів міжнародної кримінальної юрисдикції.
42. Заходи забезпечення безпеки учасників міжнародного кримінального судочинства.
43. Особливості забезпечення безпеки вразливих категорій осіб (жінки, діти, особи похилого віку, особи з інвалідністю та ін.) органами міжнародної кримінальної юрисдикції органи, на які покладено зобов'язання щодо забезпечення безпеки учасників міжнародного кримінального судочинства.
44. Регламентація права на безпеку людини в аспекті використання інформаційно-комунікаційних технологій та Інтернету.
45. Фактори, що впливають на забезпечення безпеки людини в аспекті використання інформаційно-комунікаційних технологій.
46. Заходи забезпечення безпеки людини в аспекті використання інформаційно-комунікаційних технологій та Інтернету.

9. Схема нарахування балів

для підсумкового семестрового контролю при проведенні семестрового екзамену
денна / заочна форма навчання
для підсумкового семестрового контролю при проведенні заліку

Загальна кількість балів – 100.

Мінімальна сума балів для допуску до екзамену – 10.

Кількість балів за екзамен/залік – 40.

Кількість балів протягом семестру – 60.

Кількість балів за відповіді на семінарських заняттях $\Sigma 40 = 40$:

Формула обчислення

$$\Sigma 40 = \frac{\Sigma 1}{\Sigma 2} \times 8 \text{ (вісім)}$$

Примітка:

$\Sigma 40$ – сума максимальної кількості балів

$\Sigma 1$ – сума балів, що отримав студент за відповіді на семінарських заняттях.

$\Sigma 2$ – кількість семінарських занять протягом семестру.

8 – коефіцієнт

Індивідуальне завдання – 20 балів

Поточний контроль						Індивідуальне завдання	Контрольна робота, передбачена навчальним планом	Разом	Екзамен /залік	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	TN					
$\Sigma 40$						20	0	60	40	100

T1, T2 ... TN – теми.

За результативну наукову роботу (написання наукової роботи, тез доповідей, участь у науково-практичних конференціях, участь у роботі гуртка тощо) за профілем цієї дисципліни, за рішенням кафедри відповідно до критеріїв, встановлених програмою навчальної дисципліни, студент може отримати до 10 додаткових (заохочувальних) балів, але в межах максимальної загальної суми балів – 100.

Для допуску до складання підсумкового контролю (заліку, або екзамену) здобувач вищої освіти повинен набрати не менше 10 балів з навчальної дисципліни під час поточного контролю, самостійної роботи, індивідуального завдання.

Відповідь на семінарському занятті – **1-5 балів**.

Критерії оцінювання навчальних досягнень

Критерії оцінювання усної відповіді.

Поточний контроль здійснюється, зокрема, у формі опитування та перевірки результатів виступів на семінарських та практичних заняттях в п'ятибальній шкалі оцінок.

5 балів ставиться за наступних умов:

- студент активно працює протягом усього практичного заняття;
- дає повний, правильний, послідовний, зв'язний, обґрунтований виклад питання, що супроводжується правильними прикладами з доктринальних джерел та посиланням на чинне законодавство;
- все, що викладається, повинно свідчити про глибоке розуміння і орієнтацію в явищах і процесах, що вивчаються;
- правильні вичерпні відповіді на додаткові питання викладача.

4 бали ставиться за наступних умов:

- студент активно працює протягом практичного заняття;
- дає правильний, повний виклад змісту підручника і матеріалу, поданого викладачем, але на додаткові контрольні питання, які ставить викладач для з'ясування глибини розуміння і вміння орієнтуватися в явищах і процесах, відповідає лише з деякою допомогою викладача чи колег;
- недостатньо вичерпні відповіді на додаткові запитання викладача.

3 бали ставиться за наступних умов:

- студент на занятті поводить себе пасивно, відповідає лише за викликом викладача;
- в цілому виявляє знання основного навчального матеріалу, що розглядається, але під час відповіді допускає помилки і усвідомлює їх тільки після вказівки викладача;
- відповіді на запитання дає не одразу, а тільки після деякого напруження пам'яті, при чому відповіді нечіткі;
- не в змозі без допомоги викладача вивести співвідношення з іншими проблемами дисципліни, що вивчається;

2 бали ставиться за наступних умов:

- допускає суттєві помилки або зовсім пропускає матеріал і частково виправляє ці помилки тільки після вказівки викладача;

- студент виявляє незнання значної частини навчального матеріалу, нелогічно і невпевнено його викладає, у відповіді мають місце заминки і перерви, не може пояснити проблему, хоча і розуміє її;

- викладає матеріал не достатньо зв'язно і послідовно.

1 бал ставиться за наступних умов:

- студент припускається грубих помилок при викладі матеріалу і не виправляє ці помилки навіть при вказівці на них викладача;

- виявляє нерозуміння навчального матеріалу і як наслідок цього – повна відсутність навичок як в аналізі явищ, так і у подальшому виконанні практичних завдань.

Критерії оцінювання контрольних та екзаменаційних/залікових робіт.

Контрольні та екзаменаційні (залікові) роботи виконуються у письмовій формі. Екзаменаційна/залікова робота складається із 40 тестових завдань. Кожне тестове завдання має чотири варіанти відповідей, тільки один з яких є правильним; за кожну правильну відповідь нараховується один бал.

У випадку наявності неформальної освіти вказати платформи, назви курсів та кількість балів, що буде зарахована здобувачеві після успішного проходження відповідних курсів та надання відповідного документа (сертифікат, свідоцтво, тощо).

Під час вивчення навчальної дисципліни використання технологій штучного інтелекту (ШІ) здійснюється відповідно до Політики використання технологій штучного інтелекту Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна.

У межах дисципліни застосовуються такі моделі використання ШІ:

1. Модель «ШІ заборонено».

Використання технологій штучного інтелекту не допускається під час виконання контрольних заходів, спрямованих на перевірку індивідуальних знань і сформованості компетентностей здобувача освіти, зокрема: усного опитування, модульних контрольних робіт, екзамену (заліку), якщо інше не визначено викладачем, інших видів оцінювання, для яких викладачем встановлено обмеження щодо використання ШІ.

2. Модель «ШІ як асистент».

Під час підготовки до практичних занять, виконання індивідуальних завдань, рефератів, аналітичних оглядів та інших письмових робіт дозволяється використання ШІ для: пошуку та систематизації інформації, добору та первинного аналізу наукових джерел, пояснення складних понять, удосконалення структури тексту, перевірки граматики, стилю та оформлення, генерації ідей, плану роботи або прикладів. Фінальний текст роботи, висновки, аналіз, інтерпретація результатів та прийняті рішення повинні бути самостійно підготовлені здобувачем освіти.

3. Модель «ШІ як інструмент».

Для окремих лабораторних, практичних, проєктних або дослідницьких робіт використання технологій штучного інтелекту може бути обов'язковою складовою виконання завдання. У таких випадках здобувачі освіти можуть використовувати генеративні моделі ШІ для: аналізу та підготовки даних, генерації, аналізу й оптимізації програмного коду, порівняння результатів роботи різних моделей ШІ, створення візуалізацій, схем або зображень, аналізу великих масивів даних. проведення експериментів із застосуванням сучасних інструментів штучного інтелекту.

Усі результати, отримані за допомогою ШІ, підлягають критичному аналізу, перевірці та доопрацюванню здобувачем освіти.

Декларування використання ШІ.

У разі використання технологій штучного інтелекту здобувач освіти зобов'язаний зазначити: назву сервісу або моделі ШІ; дату використання; характер допомоги (генерація ідей, пошук інформації, аналіз даних, генерація коду, редагування тексту тощо).

За вимогою викладача здобувач освіти повинен надати використані запити (prompts) або пояснити спосіб використання інструментів ШІ.

Недеклароване використання технологій штучного інтелекту або подання згенерованого ШІ матеріалу як власного результату навчальної діяльності розглядається як порушення принципів академічної доброчесності відповідно до внутрішніх нормативних документів Університету.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка за національною шкалою	
	За чотирирівневою шкалою оцінювання	За дворівневою шкалою оцінювання
90-100	відмінно	зараховано
70-89	добре	зараховано
50-69	задовільно	зараховано
0-49	незадовільно	Не зараховано

10. Рекомендована література

Основна література:

1. Буткевич В. Г. Міжнародне право. Основи теорії: підручник / В. Г. Буткевич, В. В. Мицик, О. В. Задорожній; за ред. В. Г. Буткевича. К.: Либідь, 2002. 608 с.
2. Буткевич О.В. Історія міжнародного права. Підручник / О.В. Буткевич. К.: Ліра-К. 2013. 416 с.
3. Гончаров В. В. Міжнародний захист прав людини : навчальний посібник для підготовки до ЄФВВ. Київ : Юрінком Інтер, 2025. 300 с.
4. Гендерна рівність в освіті та через неї: навчальний посібник / за ред. К. Б. Левченко, О. С. Мурадян. Харків, 2024. 264 с. URL: <https://karazin.ua/storage/static-content/source/documents/tsili-staloho-rozvytku/gender/book.pdf>
5. Дмитрієв А. І. Міжнародне публічне право: навч. посібник / [А. І. Дмитрієв, В. І. Муравйов; відп. ред. Ю. С. Шемшученко, Л. В. Губерський]. К. : Юрінком Інтер, 2001. – 640 с.
6. Міжнародне право: словник-довідник / [С.М. Перепьолкін, Т.Л. Сироїд, Л.А. Філяніна]; за заг. ред. Т.Л. Сироїд. Х.: Юрайт, 2014. 408 с.
7. Міжнародне публічне право : підручник : у 2 т. / О. В. Легка та ін. ; за ред. С. М. Перепьолкіна. Дніпро : Університет митної справи та фінансів, 2026. Т. 2. : Основні галузі. 240 с. <http://biblio.umsf.dp.ua/jspui/handle/123456789/8777>.
8. Міжнародне публічне право : підручник : у 2 т. / С. М. Перепьолкін, Д.О.Трескін, В. В. Філатов, Л. А. Філяніна ; за ред. С. М. Перепьолкіна. Дніпро : Університет митної справи та фінансів, 2025. Т. 1. : Основи теорії. 250 с. <http://biblio.umsf.dp.ua/xmlui/handle/123456789/8261>.
9. Міжнародне публічне право. Міжнародний захист прав людини : посіб. для підгот. до зовн. незалеж. оцінювання / Т. Л. Сироїд, Л. О. Фоміна ; за заг. ред. Т. Л. Сироїд. 6-те вид., перероб. і допов. Харків : Право, 2024. 502 с.
10. Міжнародне публічне право: підручник: у 3 т. / [В. Ф. Антипенко, Л. Д. Тимченко, О. В. Беглий, О. А. Радзівілл та ін.]; за заг. ред. В. Ф. Антипенка. К. : НАУ, 2012.

11. Міжнародний захист прав людини : навчальний посібник / кол. авторів ; за ред. О. Б. Онишко. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. 540 с.
12. Права людини у міжнародному праві : підручник / за заг. ред. канд. юрид. наук, доцента А. В. Войціховського; [Бакумов О. С., Варунц Л. Д., Войціховський А. В., Гудзь Т. І. та ін.]; передм. А. В. Войціховський. Харків : ООО «Планета- Принт», 2021. 404 с.
13. Сироїд Т. Л. Міжнародне кримінальне право : підручник / Т. Л. Сироїд ; Харків. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна. Вид. 2-ге, допов. Харків : Право, 2025. 536 с.
14. Сироїд Т. Л. Міжнародне публічне право : навч. посіб. Київ : Юрінком Інтер, 2025. 628 с.
15. Сироїд Т. Л. Міжнародне публічне право: підручник / Т. Л. Сироїд. Одеса: Фенікс, 2018. 744 с.
16. Сироїд Т. Л., Фоміна Л. О. Міжнародне право прав людини: підручник. Київ: Юрінком Інтер, 2023. 564 с.
17. Сироїд Т. Міжнародне публічне право: навч. посібник. Київ : Юрінком Інтер, 2025. 628 с.
18. Сироїд Т.Л., Міжнародне кримінальне право : підручник. Харків. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна. Харків : Право, 2023. 512 с.
19. Сироїд Т.Л. Міжнародне публічне право: підручник. 2-ге вид., перероб. і допов. Харків: Право. 2020. 648 с.
20. Сироїд Т.Л. Міжнародні стандарти в галузі забезпечення права на здоров'я та практика їхнього застосування: навч. посіб. Харків: Право, 2021. 166 с.
21. Сироїд Т.Л., Фоміна Л.О. Міжнародне публічне право. Міжнародний захист прав людини: посібник для підготовки до зовнішнього незалежного оцінювання / за заг. ред. д.ю.н., проф. Т.Л. Сироїд. Вид. 5-те вид., перероб і допов. Харків : Право. 2023. 474 с.
22. Сироїд Т.Л., Фоміна Л.О. Міжнародне публічне право. Міжнародний захист прав людини: посібник для підготовки до зовн. незалеж. оцінювання: за заг. ред. Т.Л. Сироїд. 6-те вид., перероблене і доповнене. Харків: Право. 2024. 502 с.
23. Сироїд Т.Л., Мартюхіна Н.О. Механізм протидії мові ненависті і злочинам на ґрунті ненависті: міжнародно-правовий аспект: монографія / за заг. ред. Т.Л. Сироїд. Київ: Юрінком Інтер. 2026.

Допоміжна література:

1. Від теорії міжнародного права до практики захисту прав людини. Liber Amicorum до 60-річчя проф. В.В. Мицика: Монографія /автор. кол.; за ред. О.В. Задорожного та О.Р. Поєдинок. Київ; Одеса : Фенікс, 2016. 718 с.
2. Кагановська Т.Є., Сироїд Т.Л. Організаційно-правовий механізм Європейського Союзу щодо забезпечення гендерної рівності. Науковий вісник Ужгородського національного Університету. Серія Право. Вип. 76 (2). 2023. С. 232-239.
3. Караман І.В., Козіна В.В. Європейський суд з прав людини, Європейська конвенція з прав людини та індивідуальні заяви: перше знайомство. Київ : ВАІТЕ, 2015. 136 с.
4. Реньов Є.В. Верховний комісар ООН з прав людини у системі правозахисту. Юридичний науковий електронний журнал. 2023. № 4. С. 728-730.
5. Сироїд Т.Л. Механізм Організації Об'єднаних Націй щодо захисту цивільного населення під час збройних конфліктів / Від теорії міжнародного права до практики захисту прав людини. Liber Amicorum до 60-річчя проф. В.В. Мицика: Монографія / автор. кол.; за ред. О.В. Задорожного та О.Р. Поєдинок. Київ; Одеса : Фенікс, 2016 р. С. 660-672.

6. Сироїд Т.Л. Міжнародні універсальні контрольні органи захисту прав людини: сучасний стан та перспективи розвитку / Міжнародне право XXI століття: сучасний стан та перспективи розвитку (до 60-ліття В.М. Репецького): Монографія / М.М. Микієвич, М.В. Буроменський, В.В. Гутник та ін.; за ред. д.ю.н. М.М. Микієвича. Львів: ЛА «Піраміди», 2013. С. 222-236.
7. Сироїд Т.Л., Фоміна Л.О. Міжнародно-правовий захист права на здоров'я вразливих категорій осіб: теорія та практика. Міжнародне право у світі динамічних змін: контури майбутнього міжнародного правопорядку: колект. монографія / наук. Ред. В. Репецький, І. Земан, В. Гутник: ЛьвівДрогобич, 2021. С. 229-244. 420 с.
8. Сироїд Т.Л., Фоміна Л.О. Організаційно-правовий механізм захисту прав людини Європейського Союзу. Challenges and prospects for the development of legal systems in Ukraine and EU countries: comparative analysis: Collective monograph. Riga : Izdevniecība "Baltija Publishing", 2019. Vol. 2. P. 129-144.
9. Сироїд Т. Л. Характеристика мови ненависті та злочинів ґрунті ненависті: міжнародно-правовий аспект // Human rights and public governance: Scientific monograph. Riga, Latvia: «Baltija Publishing», 2025. 772 p. С. 537-560. DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-608-9> ISBN 978-9934-26-608-9
10. Сироїд Т., Фоміна Л. Продовольча безпека і гендерна рівність: міжнародно-правовий аспект. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія «Право»*. Вип. 36. 2023. С.219-226 <https://doi.org/10.26565/2075-1834-2023-36-27>
11. Сироїд Т. Концепція гендерно вмотиваних злочинів у міжнародному праві Науковий вісник УжНУ. Серія «Право», Випуск № 82 (3). 2024. С. 249- 258. <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2024.82.3.39>.
12. Сироїд Т.Л. Концепція гендерної рівності та прояви гендерної нерівності: міжнародно-правовий аспект. *Аналітично-порівняльне правознавство*. Випуск № 6. 2024. С. 925-934 <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2024.06.155>.
13. Сироїд Т., Фоміна Л. Деякі аспекти забезпечення інформаційної безпеки у практиці Міжнародного кримінального суду. *Український часопис міжнародного права*. 2017. №2. С. 93–96.
14. Фомін П.В. Організаційно-правові засади щодо боротьби з дискримінацією в межах ООН. *Наукові перспективи*. 2024. № 5(47). С. 1384- 1392. URL: <http://perspectives.pp.ua/index.php/np/article/view/11984/12044>.
15. Фоміна Л. О. Регламентация права на безпеку в універсальних актах з прав людини в аспекті захисту учасників міжнародного кримінального судочинства. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія Право*. 2016. №36. Т.2. С. 187–191.
16. Фоміна Л. О. Забезпечення безпеки жінок: міжнародноправовий аспект. *Вісник Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна. Серія: Право*. 2016. Вип. 22. С. 193–197.
17. Сироїд Т. Л., Варнавська К.А. Міжнародні стандарти захисту правозахисників: монографія / за заг. ред. Т.Л. Сироїд. Київ: Юрінком Інтер, 2026. 272 с. ISBN 978-966-667-981-2.
18. Сироїд Т.Л., Мартюхіна Н.О. Механізм протидії мові ненависті і злочинам на ґрунті ненависті: міжнародно-правовий аспект: монографія / за заг. ред. Т.Л. Сироїд. Київ: Юрінком Інтер. 2026.
19. Сироїд Т.Л., Гавриленко О.А. Внесок Ради Європи у забезпечення інформаційної безпеки та протидію кіберзлочинності. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2020. Серія Право. Випуск 61. Том 2. С. 149-154.
20. Сироїд Т.Л., Фоміна Л.О. Міжнародний захист осіб з інвалідністю в ситуаціях ризику. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2023. №1. С. 596- 601. <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2023.01.104>
21. Syroid T., Fomina L. Approaches to Understanding the Concept of Vulnerability:

International Legal Aspect. *Journal of International Legal Communication*. 2023. № 9 (2). P. 7-15 <https://doi.org/10.32612/uw.27201643.2023.9.2.pp.7-15>.

22. Гавриленко О.А., Сироїд Т.Л. Становлення міжнародно-правових основ забезпечення санітарно-епідеміологічної безпеки в другій половині XIX – на початку XX ст. *Вісник Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна. Серія «Право»*. 2021. Вип. 31. С. 99-107.

23. Сироїд Т.Л., Варнавська К.А. Безпекові виклики для правозахисників: міжнародно-правовий аспект. *Аналітично-порівняльне правознавство*. Випуск № 3, 2025, частина 3. С. 381-387. DOI <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2025.03.3.59> https://app-journal.in.ua/wp-content/uploads/2025/06/APP_03_2025-part-3-1.pdf.

24. Варнавська К.А. Міжнародно-правове регулювання забезпечення безпеки журналістів-правозахисників. *Український правовий вимір: пошук відповідей на глобальні міжнародні виклики* : матеріали V міжн. наук.- практ. конф. (Дніпро, 26 травня 2023 р.). Дніпро : Університет митної справи та фінансів, 2023. С. 335-338.

25. Сироїд Т.Л. Механізм цивільного захисту Європейського Союзу як невід’ємна складова забезпечення безпеки населення в ситуаціях ризику // *Конституція України як запорука національної стійкості та правова основа розвитку демократичної держави і громадянського суспільства* : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., присвяченої 30-річчю прийняття Конституції України (м. Дніпро, 24 черв. 2026 р.) / уклад. : д-р юрид. наук, проф. В. О. Боняк, канд. юрид. наук, доц. І. А. Сердюк. Дніпро : Дніпров. держ. ун-т внутр. справ, 2026. С. 38-41. 339 с. ISBN 978-617-560-140-2

11. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. Human rights handbooks Practical guides to the implementation of the European Convention on Human Rights. URL: <https://www.coe.int/en/web/human-rights-rule-of-law/human-rights-handbooks>.
2. UN Audiovisual Library of International Law: Human Rights. URL: <https://legal.un.org/avl/ls/humanrights.html>.
3. Офіційний сайт Human Rights Watch. URL: <http://www.hrw.org>.
4. Офіційний сайт Асоціації держав Південно-Східної Азії. URL: <https://asean.org>.
5. Офіційний сайт Африканського Союзу. URL: <https://au.int>.
6. Офіційний сайт Європейського Союзу. URL: <http://europa.eu/>.
7. Офіційний сайт Європейського суду з прав людини. URL: <https://www.echr.coe.int/Pages/home.aspx?p=home>.
8. Офіційний сайт Міжнародного Комітету Червоного Хреста. URL: <http://www.icrc.org/eng/>.
9. Офіційний сайт Міжнародного кримінального Суду. URL: <https://www.icc-cpi.int/>.
10. Офіційний сайт Організації Американських держав. URL: <http://www.oas.org/en/default.asp>.
11. Офіційний сайт Організації з безпеки та співробітництва в Європі. URL: <http://www.osce.org/>.
12. Офіційний сайт Організації Об’єднаних Націй. URL: <https://www.un.org/en/>.
13. Офіційний сайт Ради Європи. URL: <https://www.coe.int/en/web/portal/home>.